Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIII. No. 227. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, NOVEMBER 27, 1996. CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 27-го ЛИСТОПАДА 1996 р. Ч. 227. РІК CIII.

Антипрезидентська кампанія дестабілізує ситуацію в державі

Івано-Франківське. — Депутат Верховної Ради України від Івано-Франківщини і голова Івано-Франківської обласної державної адміністрації Степан Волковецький під час зустрічі з представниками преси сказав, що розгорнута останнім часом антипрезидентська кампанія є деструктивною і не сприяє зміцненню держави.

Звинувачення деяких депутатів на адресу Президента Леоніда Кучми Волковецький вважає необґрунтованими і вигідними "силам, які ставлять особисті інтереси над державними".

Стабільність у державі Волковецький радить використати для плідної праці замість того, щоб за три роки до виборів розпочинати передвиборчу боротьбу. На його думку, передусім необхідно встановити оптимальні податки, законодавчо підтримати українського виробника і створити сприятливі умови для інвесторів.

Пенсії для працюючих не обмежуватимуться

Київ. — Верховна Рада не підтримала пропозиції Уряду щодо обмеження сум пенсій для працюючих пенсіонерів. Поданий Кабінетом Міністрів України проєкт закону про внесення змін і доповнень до закону України про пенсійне забезпечення по-вернено на доопрацювання.

Доповідь про зґаданий вище законопроєкт робив заступник міністра соціяльного захисту населення України Борис Алейник. В цьому законопроєкті Уряд пропонував зробити обмеження на розмір пенсії для працюючих пенсіонерів. Уряд пропонував також платити пенсію працюючим пенсіонерам за місцем праці.

Від Комісії з питань соціяльної політики і праці співдоповідачем був голова підкомісії Михайло Степанов. "Комісія, — сказав він, — вважає недоцільним прийняття Верховною Радою України вказаного закону в зв'язку з тим, що проєкт не відповідає Конституції України. Зокрема, у ст. 24 написано, що всі громадяни України мають рівні права. По-друге, цей законопроєкт не відповідає нормам закону України про власність. Цей закон, на думку Степанова, суттєво погіршує і так незадовільні умови пенсійного забезпечення значної частини громадян похилого віку, окрім того, такі пропозиції юридично не узгоджуються з діючими нормами закону про пенсійне забезпечення.

А. Лукашенко виграв нові уповноваження

Мінськ, Білорусь. — Президент Алєксандр Лукашенко здобув широкі нові уповноваження в наслідок референдуму, що відбувся 24-го листопада, повідомили засоби масової інформації.

За пропозицію А. Лукашенка змінити конституцію проголосувало 70.5 відс. виборців, які брали участь у голосуванні, згідно з інформацією Лідії Єрмошиної, голови Центральної виборчої комісії. Всього ж на виборчі дільниці прийшло 84 відс. виборців, яких у Білорусі 7.5 млн.

Однак референдум бойкотувала опозиція, а незалежні спостерігачі з Европейського парляменту заявили, що вони зауважили понад 1,000 порушень в голосуванні.

Росія, яка довгий час зберігала мовчанку щодо подій в Білорусі, минулого тижня спробувала запобігти політичній кризі, проголосивши референдум таким, що не матиме юридичної сили. Закликали припинити протистояння в Білорусі й Україна, Польща, Литва та інші країни, однак всі ці зусилля виявилися безрезультативними. Президент і парлямент не змогли вийти із конфлікту за владу.

Минулого тижня депутати почали процедуру обскарження президента, а Конституційний суд збирається вирішувати, чи йому перебирати цю справу. Опозиції тепер залишилося сподіватися, що вдасться оскаржити А. Лукашенка, який сконсолідував у своїх руках велику владу, маючи повну контролю над засобами масової інформації.

(Закінчення на стор. 3)

Вимагають пояснень від російських парляментаристів

Київ (УНІАР). — 21-го листопада, депутатські групи "Реформи", "Конституційний центр" і фракції Руху та "Соціяльно-ринковий вибір" розповсюдили серед депутатів Верховної Ради України заяву щодо односторонного припинення розподілу Чорноморської фльоти на підставі рішення нижньої палати російського парляменту з 24-го жовтня та внесення 13-го листопада на розгляд Державної думи Росії питання про російський статус Севастополя.

Автори заяви наголошують, що хоча питання про статус Севастополя покищо не розглядалося, але все це є "не прикриті територіяльні претенсії" з боку російських парляментаристів до України. Російські парляментаристи вирішили спочатку провести серію консультацій з депутатами України, яких запросили приїхати до Москви.

Автори звернення заявляють, що Україна не пред'являє територіяльних претенсій до Росії, отож російським законодавцям більше личило б самим приїхати в Україну і роз'яснити чим вони керувалися, заявляючи претенсії на українські землі.

Крім того, на думку зґаданих керівників груп і фракцій, предметом консультацій не можуть бути територіяльні питання, оскільки їх давно вирішено в Гельсінкі, де укладено договір про дружбу і співробітництво, підписаний президентом Росії Борисом Єльцином 15-го листопада 1990 року, а також у чотиристоронньому меморандумі про надання Україні ґарантій безпеки і територіяльної недоторканости, підписаному в Будапешті. Отож консультуватися можна про шляхи виходу з кризи в українсько-російських відносинах, яка настала після схвалення російською Державною думою рішення про припинення поділу фльоти.

Українські парляментаристи пропонують запросити делеґацію Думи Росії для зустрічі з представниками фракцій українського парляменту.

Заяву підписали: керівник групи "Реформи" Сергій Соболєв, координатор фракції НРУ Олександер Лавринович, заступник голови фракції "Соціяльно-ринковий вибір" Володимир Анпілогов і керівник групи "Конституційний центр" Михайло Середа.

Вимикатимуть ґаз за несплату

Луганське. — У зв'язку з несвоєчасною сплатою за ґаз споживачам Луганщини почнуть зменшувати аж до повного припинення подавання цього палива, повідомила 25-го листопада УНІАР.

Населення і установи области за дев'ять місяців цього року сплатили лише 32 відсотки вартости використаного ґазу. На замовлення обласної державної адміністрації споживачам Луганщини доставлено понад 1.3 блн. кубометрів ґазу на суму 205.4 млн. гривень. На 1-го жовтня заплачено лише 65.8 млн. гривень.

Визначивши розмір асиґнувань, необхідних споживачам для закупу критичних обсягів ґазу, голова обласної державної адміністрації Луганщини Геннадій Фоменко розпорядився у разі несплати рахунків за ґаз зменшувати його надходження і навіть повністю припиняти. Відповідальність за наслідки, пов'язані з припиненням надходження ґазу, нестимуть самі споживачі.

За ґаз практично не розраховувалися публічно-побутові організації і в першу черґу підприємства-постачальники тепла і гарячої води. Наприклад, нічого не платили за ґаз котельні у ряді районів области.

Захищають українських виробників

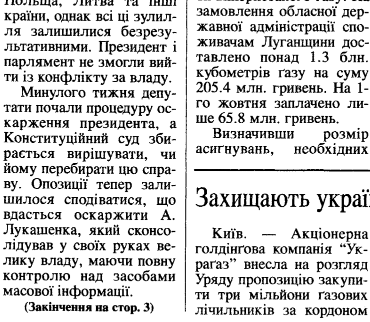
Київ. — Акціонерна голдінґова компанія "Укрґаз" внесла на розгляд Уряду пропозицію закупити три мільйони ґазових лічильників за кордоном за рахунок кредитів чужоземних банків.

У зв'язку з цим керівники ряду підприємств Міністерства Машинобудівної Промисловости та центрального комітету профспілки працівників радіоелектронічних підприємств України звернулися до Президента України Леоніда Кучми, голови Верховної Ради Олександра Мороза, прем'єр-міністра Павла Лазаренка та державного міністра Анатолія Мінченка з листом, у якому інформують, що в Україні вже створено потужності для випуску лічильників для обчислення споживання ґазу і вони є цілком достатні для потреб України.

Ввезення цієї продукції з-за кордону стане причиною безповоротної втрати грошей, уже вкладених українськими підприємствами в проєктування та підготову виробництва лічильників. Крім того, це приведе до ліквідації майже 30,000 робочих місць на українських підприємствах. Автори звернення просять врахувати цю обставину при вирішенні питання придбання лічильників.

„А як тепер із справою освіти?"

Джерзі Сіті, Н. Дж. (О. Кузьмович). — Питання як стоїть справа освіти цього року в Україні насувається відразу на уста, коли до редакції „Свободи" заходить д-р Євген Федоренко, наш частий гість, але в першу черґу голова Шкільної Ради в ЗСА, посвячений всеціло справам шкільництва, підручників і допомоги в тому напрямі Україні. Він з правила мандрує тепер кожного літа в Україну, щоб там провірити хід допомоги в цій ділянці із ЗСА та взяти участь у зібраннях, конґресах і курсах.

Д-р Є. Федоренко розказує про свою останню поїздку в Україну.

Тим разом його увага зупинилася на осі Київ—Харків і про досвід із перебування в тих містах він розповідає.

— В принципі, я хотів бути на Міжнародному конґресі українознавців у Харкові, про який вже у „Свободі" багато писалося, але зустрічі з учителями шкіл у Києві і директорами шкіл дарницького району були таки найближчі моїм зацікавленням, — розповідає д-р Є. Федоренко.

— Як представляється тепер питання освіти в цих районах? Чи вкінці українознавство веде перед?

(Закінчення на стор. 3)

Б. Єльцин наказав вивести російські війська з Чечні

Москва. — Президент Російської Федерації Борис Єльцин наказав вивести всі російські війська з чеченської території.

Як відомо, це не перший такий наказ. Російські керівники вже не раз приймали подібні рішення, але потім самі ігнорували їх. Цього разу Москва мала намір вивести з Чечні більшу частину військ, але деякі формації все ж залишили. Однак лідери чеченського національно-патріотичного збройного опору остерегли, що коли Росія хоче справжнього миру, вона мусить вивести з Чечні всіх до одного своїх вояків.

Отже, остаточне виведення військ призначено на 27-го січня 1997 року, коли у Чечні відбуватимуться вибори нового президента республіки і депутатів парляменту.

Спостерігачі підкреслюють, що після виведення військ Росія намагатиметься здійснювати свій вплив на Чечню через економіку. Декілька місяців тому між сторонами було досягнуто угоди про припинення війни, але цей документ не з'ясовує політичного статусу Чечні. Нібито п'ять років це питання залишиться відкритим, і тепер ніхто не може передбачити, як розвиватимуться російсько-чеченські стосунки далі. Чеченці сповнені рішучости домагатися повної незалежности від Росії, тим часом Москва каже, що під ніякою умовою не відмовиться від збереження територіяльної цілісности Російської Федерації.

Економіка ЗСА зростатиме і в XXI сторіччі

Вашінґтон. — Американська асоціяція економістів повідомила, що теперішнє зростання економіки країни продовжиться у XXI сторіччі і стане найдовшим в історії ЗСА.

Група економістів асоціяції у складі 44 провідних експертів одноголосно передбачила на майбутні п'ять років економічне зростання, що дорівнюватиме 2.5 відсотка. Якщо так буде, як запевняють експерти, то цей період пожвавлення американської економіки протриває довше, ніж попередній рекордово довгий 106-місячний цикль — від лютого 1961 до 1969 року.

Останній такий період оздоровлення економіки тривав 92 місяці — від листопада 1982 до липня 1990 року. Від часу закінчення Другої світової війни цикли піднесення і спаду чергувалися в середньому кожні 60 місяців, або п'ять років.

Як підкреслює економічний коментатор агентства Ассошієйтед Пресс Джан МекКлейн, висловлена експертами прогноза „звучить чарівною музикою для керівників Федеральної ради валютних резерв, яким вдається уникнути риску економічного спаду підвищенням відсоткової ставки".

Спеціяльне додаткове опитування 224 членів Американської асоціяції економістів засвідчує, що 77 відсотків їх важають федеральну фінансову політику останніх шести місяців „в цілому правильною", 57 відсотків членів асоціяції воліли б бачити цю політику „незмінною протягом найближчих шести місяців".

В Україні

(З інформацій УНІАР)

ЗАВОД ВИСТАВЛЯТЬ НА КОНКУРС ПІД ІНВЕСТИЦІЇ

ПОЛТАВА. — Пакет акцій акціонерного товариства "Полтавський завод ґазових лямп" буде виставлено на некомерційний конкурс під інвестиційні зобов'язання на 51 відсоток. У Фонді Державного Майна України повідомили, що процес підготови та проведення конкурсу здійснюється за допомогою консультативної групи, з участю представників віденської інвестиційної фірми "ЕПІК", віденської консультативної фірми "Ернст унд Анг", української інвестиційної компанії "КІН-ТО" і міжнародної юридичної фірми Сквайр, Сандерс енд Демпсі". Некомерційний конкурс з продажу 51- відсоткового пакету акцій Полтавського лямпового заводу здійснюється згідно з указом Президента про завдання і особливості приватизації держав-ного майна на 1996 рік.

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ОПОЗИЦІЯ ДО ВЛАДИ

КИЇВ. — Тут в Університеті "Києво-Могилянська Академія" відбувся всеукраїнський конгрес представників 27-ох недержавних дослідницьких і видавничих інституцій "Сучасна Україна: громадська експертиза і моніторинг". Учасники конгресу визнали недержавні дослідні організації основою незалежного аналітичного руху в Україні. На їх думку, в удержавленому суспільстві саме цей рух є формою інтелектуальної опозиції до влади. На форумі ухвалено меморандум, у якому констатовано, що недержавні дослідницькі інституції об'єктивно виступають формою збереження інтелектуального потенціялу, важливою умовою адекватної громадської експертизи суспільно-політичного та економічного стану держави і сприяють виникненню установ демократичного суспільства. Конгрес вважає за доцільне найближчим часом опублікувати спільний щорічний звіт про соціяльно-економічний та політичний стан сучасної України.

ЛІВІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗНОВУ "РЯТУЮТЬ" НАРОД УКРАЇНИ

ЗАПОРІЖЖЯ. — Тут ряд організацій лівого спрямування створив нове об'єднання "За порятунок народу України". До об'єднання увійшли обласні комітети Комуністичної та Соціялістичної партій, Комуністичної Спілки Молоді та Всеукраїнського Союзу Робітників. За словами першого секретаря Соціялістичної Партії области Валентини Флорової, нова громадська організація покликана зупинити національну катастрофу, до якої веде курс Уряду на капіталізацію.

СЕМІНАР ЮНИХ ЕКОЛОГІВ

ХАРКІВ. — Тув відбувся перший міжреґіональний семінар юних екологів, у якому взяли участь дитячі та юнацькі екологічні об'єднання Києва, Сум, Херсону, Горлівки та Дніпродзержинського. Учасники семінару накреслили плян узгодження дій природоохоронних та екологічних організацій і домовилися про взаємний обмін досвідом. Ще однією важливою подією в області став фестиваль народних талантів "Дзвенить раїна". Раїною тут називають пірамідальну тополю. Мета фестивалю — приділити увагу талановитим людям різного віку, допомогти, підтримати, дати пораду. Фестиваль організовано Управлінням Культури Харківської области та студією обласного телебачення.

БАНКИ ОБ'ЄДНАЛИСЯ В ЛІҐУ

КИЇВ. — П'ять великих банків України об'єдналися в ліґу, щоб підтримати Президента у здійсненні реформ, забезпечити цілеспрямоване інвестування пріоритетних галузей і сприяти політиці Національного Банку України, повідомила 25-го листопада УНІАР, покликаючись на президента ліґи Володимира Матвієнка. Промінвестбанк, Агропромисловий банк, Укрсоцбанк, Ощадбанк і Укрексімбанк також мають на меті об'єднати свої зусилля у проведенні фінансової, кредитової та інвестиційної політики. На сьогодні капітал ліґи становить половину капіталу усіх українських банків і частка її у кредитуванні економіки держави досягає 65 відс.

СТВОРЕНО АГРАРНУ ПАРТІЮ УКРАЇНИ

КИЇВ. — Президія Всеукраїнської ради колективних сільсько-господарських підприємств проголосила створення нової партії — Аграрної Партії України, яка збирається відроджувати українське село, повідомила 25-го листопада УНІАР. Серед пріоритетів майбутньої діяльности — законодавче забезпечення економічних відносин в агропромисловому комплексі, рівноправність розвитку найсучасніших форм організації виробництва і захист українського виробника.

„ОКЕАН" ПОЧИНАЄ БУДУВАТИ СУДНА ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ ФЛЬОТИ

МИКОЛАЇВ. — Чорноморське пароплавство зробило замовлення на будівництво на підприємстві „Океан" двох контейнеровозів, які стануть першими суднами такого типу, збудованими для української торговельної фльоти, повідомила 25-го листопада УНІАР. У фінансуванні будівництва кораблів, вартість яких становить біля 40 млн. дол., візьмуть участь декілька західньоевропейських банків. За попередні п'ять років „Океан" збудував 11 різних кораблів для чужоземних замовників. На сьогодні підприємство вже будує два танкери для Чорноморського пароплавства і веде переговори про будівництво суден із ще одним українським замовником — Дунайським пароплавством.

В АМЕРИЦІ

В СУБОТУ, 23-ГО ЛИСТОПАДА, у ранніх годинах поїзд Амтрек із спішною поштою та пасажирами виколіївся, коли переїздив мостом над рікою Гакенсак, близько місцевости Сікокус в Ню Джерзі. Із 108 пасажирів у поїзді 32 було ранених, коли шість вагонів впало в багно. Причиною катастрофи, яка спричинила опізнення у всіх поїздах з Ню Джерзі до Ню Йорку, було правдоподібно неточне замкнення шин після переїзду під мостом вантажного корабля. Це, доречі, вже другий випадок в тій околиці впродовж цього року.

НЕВИЯСНЕНЕ ДОСІ ПИТАННЯ хто буде в новому Уряді Президента Клінтона відповідати за закордонні справи держави, дає можливості до різних припущень та розгляду аж шістьох кандидатів, які мали б заступити Воррена Кристофера. Між ними є такі відомі постаті як Кіссінджер, Мічелл і Нанн.

У СВІТІ

ЛІТАК З ЕТІОПІЇ БОІНҐ 767, що летів із столиці Етіопії Аддіс Абаби до Найробі із 175 пасажирами був захоплений 11 терористами, які вимагали від летуна перетранспортувати їх до Австралії. Тому, що літак не мав досить пального, летун був змушений злетіти біля островів Коморо і попавши в море літак розбився. Досі відомо, що зґинуло 120 осіб, серед них американські, англійські та французькі громадяни.

НЕЗВАЖАЮЧИ НА ПРОТЕСТИ та демонстрації індійського населення, таки закінчено в Бангальоре конкурс на найкращу жінку світу, якою обрано 19-літню грекиню Ірену Скліва. В часі голосних протестів індійців, що відбувалися в часі конкурсу, арештовано понад 1,500 осіб, при тому було поранено сімох поліціянтів і деяке число демонстрантів, а один індієць підпалив себе на знак протесту і зґинув.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446
(914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

„Четверта домена“ не надто об'єктивна

Томас Джефферсон, славний автор Декларації незалежности З'єднаних Стейтів Америки, залишив нащадкам для науки і для практичної організації суспільного буття один вислів, значення якого годі переоцінити: „Якби мені довелося вибирати між урядом без газет чи газетами без уряду, я, не вагаючись ані секунди, волів би вибрати останнє“. Великий державний стратег мав при цьому на увазі газети, незалежні від жодних партійних програм, здатні віддзеркалювати життєві процеси та явища об'єктивно і точно, готові вірно служити правді, а не тій чи іншій політичній чи світоглядній тенденції.

Здавалося б, за понад двісті років зацитована вище істина мала б утвердитися як одна з підставових суспільних норм. Тим більше, коли взяти під увагу, що дана ділянка невпинно розвивалася, і від газет дійшло до радіо, телевізії, різноманітних комп'ютерних мереж — словом, до цілої індустрії, знаної тепер як засоби масової інформації. На жаль, так добре не є і ніколи не було. Того самого Джефферсона газети безпричинно скубли, аж пір'я летіло — за те нібито, що до рабині залицявся... Щодо технологічного розвитку, то чомусь воно так є, що всяка техніка вдосконалюється швидшим темпом і завжди спочатку йде професіоналізм, а вже за ним шкутильгають специфічно людські речі — чесність, порядність, моральність. Присутність чи відсутність цих якостей не впадає у вічі в точних науках, на технологічних теренах, проте в пресі годі приховати найменший фальш. Тим часом сучасне громадське життя країни дає підстави говорити не про найменшу, а про кричущу упередженість.

Одним з політиків, щодо якого повною мірою проявилася необ'єктивність американських засобів масової інформації перед недавніми виборами і під час них, був спікер Палати Репрезентантів Нют Ґінґріч. Щось не до подумання: напередодні виборів до Конґресу 1994 року всі 100 відсотків політичних репортажів Сі-Ен-Ен, Сі-Бі-Ес і Ей-Бі-Сі, провідних телевізійних мереж, про Н. Ґінґріча були неґативними! Після тодішньої перемоги республіканців і обрання Н. Ґінґріча спікером журнал „Нюзвік“ провокативним заголовком запитував: „Чи Нют є нормальний?“. Під час цьогорічної передвиборчої кампанії демократи 75,000 разів пускали в етер платні оголошення, текст яких був спрямований на компромітацію Н. Ґінґріча. Також підраховано, що від лютого до середини липня цього року американські телевізійні станції 22,000 разів демонстрували кліпи, які аґітували за Б. Клінтона. Газета „Чикаґо Трібюн“ назвала цю проклінтонівську пропаґанду „безпрецедентною“.

Тим часом Н. Ґінґріч не є ні найкращим, ні найгіршим політиком, а його освіченість і хист аналітика не раз заслуговували на добре слово — ба, засоби масової інформації нічого доброго в жодному республіканцеві бачити не хотіли.

У висліді склалася парадоксальна ситуація: всупереч усім зусиллям преси, телевізії та радіо, у виборах в Конґрес перемогли республіканці. Іншими словами, народ рахується зі засобами масової інформації у спосіб „навпаки“: чим більше вони аґітують за демократів, тим активніше виборці підтримують республіканців. Щодо президента Б. Клінтона, то він переміг, бо є таки добрим промовцем і на тлі старшого літами та не досить емоційного Боба Дола виглядав багато привабливіше. Проте, разом з тим, успіх Б. Клінтона не є успіхом його Демократичної партії, яка не тільки не відвоювала від республіканців більшости у Палаті Репрезентантів, але ще й втратила два місця в Сенаті.

Політичні експерти ще довго обговорюватимуть обставини цьогорічних листопадових виборів, але вже тепер деякі спеціялісти передбачають, що вибори до Конґресу 1998 року принесуть для демократів новий клопіт, і коли засоби масової інформації підтримуватимуть Демократичну партію, як це вони робили тепер і в 1994 році, то знову досягнуть діяметрально протилежного результату. „Якщо їм не вдалося на цей раз, то майже неможливо уявити, щоб демократи покращили своє становище до 2000 року“,— пише професор з Каліфорнії Мартін Воттенберг. А професор університету Еморі Ален Абрамовіц вважає, що останні вибори засвідчили тенденцію до все більшого зближення пересічного виборця з політичним світоглядом республіканців.

Петро Часто

ПСЕВДОЕЛІТА РОСІЇ

II

Соціолог Ґеннадій Осіпов пише: „Ніхто не може довести, що Російська імперія була „тюрмою народів“, і спростувати, що за роки совєтської влади росіяни, нерідко відмовляючи собі в найнеобхіднішому, помагали багатьом народам розвивати власну індустрію і сільське господарство, вишколювати інтеліґенцію, зберігати і примножувати національну культуру. Саме російський народ врятував багато етносів і племен від фізичного вимирання...“. І це пише не випадковий політик-демагог, а спеціяліст, академік, директор Інституту соціяльно-політичних проблем АН Росії! Вже не кажемо про совість, але мав би виявити хоч професійну ерудицію, щб знати кривди, заподіяні Росією найближчому сусідові, Україні — всі ті десятки указів царів — від Петра I до Миколи II — про заборону української мови... А зруйнування Батурина, Запорізької Січі, закриття Києво-Могилянської Академії, знищення гетьманщини, закріпачення українських селян, вже не згадуючи про „порятунок“ з рук росіян в сталінські часи, це що — також „примноження“ української національної культури?

Цю ж ідею пропаґує режисер Ґоворухін у документальному фільмі „Росія, яку ми втратили“ — у ньому автор протиставляє Росію антихриста-Леніна „вечичній“ Росії царів, Росії Столипіна і, певна річ, також не бере до уваги, що з точки зору поневолених народів, а спеціяльним чином з нашого, українського погляду, — все одно чи страрі царі, чи нові, комуністичні, — ті й другі були катами України.

Одна зі статтей філософа Соболєва має назву „Врятуватися ми можемо тільки як велика Росія“. Ось цитата з неї: „Приморські райони Евразії — Прибалтика, Україна — мають схильність до відокремлення. Вони економічно зацікавлені вбудовуватися в океанічну економіку. Але це може відбутися лише за рахунок Евразії, за рахунок її придушення. Ось тому протягом історії розвиток евразійської імперії проходить і з допомогою насильства, втримання приморських територій силою. Заради збереження єдиної органічної цілісности“. Імперія, як бачимо, — це „органічна цілісність“, а прагнення народів до свободи і незалежности — то всього-навсього „схильність до відокремлення“.

„Невдячність“

Академік Шафаревіч видає книгу під назвою „Русофобія“, і в ній звинувачує народи колишніх „совєтських республік“ у невдячності — мовляв, за все добро, одержане від росіян, платять їм ненавистю, русофобією. Для автора, математика зі світовим ім'ям, так само не існує національних інтересів якихось там українців, прибалтів чи закавказців. Вони повинні любити Росію — гинути від її рук, але любити!

А колишній депутат Верховної ради СССР Віктор Алксніс у статті „Економічний союз на просторах колишнього СССР неможливий без політичного“ вбачає причину занепаду совєтської імперії не в її колонізаторській сутності, а в надмірній гуманності совєтської конституції: „Жодна держава світу ніколи не записувала у своїх конституціях право на відокремлення, ми були перші. Саме це привело нас доітрагедії. Події останніх років, будемо сподіватися, багато чого навчили наших громадян, і вони тепер розуміють, що будувати нову російську державу можна тільки за принципом „Разом і назавжди“.

Таких цитат можна приводити сотнями і тисячами, особливо коли покликуватися на публікації московської урядової „Российской Газєти“, на сторінках якої вже довший час триває дискусія на тему зформування „нової національної російської ідеї“.

Є інші

Не кажемо, що в Росії нема інтеліґентів іншої якости — неімперіялістів, нешовіністів. Були і є. Був перший російський дисидент-вигнанець Алєксандр Ґерцен, якому належить крилатий вислів, що „демократизм російських лібералів перевіряється малоросійським питанням“, був Володимир Соловйов, всесвітньо відомий християнський філософ, твори якого не раз забороняла Російська Церква і який, між іншим, рішуче обстоював релігійну свободу українських грекокатоликів. Був академік Андрій Сахаров, який прозрів і виступив проти совєтського тоталітаризму. Є Владімір Буковський, знаменитий дисидент, який дотепер не повернувся у Росію, бо, на його думку, там нічого не змінилося. Є Валерія Новодворська, яку й тепер, за єльцинівської демократії, переслідують так само, як і в похмурі брежнєвські часи. Є Юрій Афанасьєв, який з протесту проти ідеї відновлення російської імперії відмовився від свого депутатства у Державній думі... Але не їх, жменьку справжніх інтеліґентів, сьогоднішню російську совість, слухав президент Єльцин, коли недавно, на початку цього року, оприлюднював свій проєкт відновлення „великої Росії“ — проєкт, дуже небезпечний для всіх сусідніх незалежних держав, особливо для України...

Росія не змінилася і, мабуть, ще не скоро зміниться. „Самосвідомість російської нації в XX сторіччі несла в собі той самий нездоровий націоналізм, який викликає нетерпимість до всіх інших, не тільки до жидів, — до нім-ців, татар, українців....“, — пише професор російської історії Гарвардського університету Ричард Пайпс. Передусім цей „нездоровий націоналізм“ є виною російської еліти, властиво — псевдоеліти.

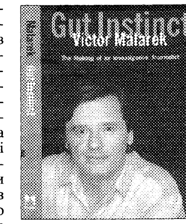
ВІСТІ З ОТТАВИ

Юлія Войчишин

Презентація нової книжки В. Маляреки в Оттаві

„Gut Instinct: The Making of the Investigative Journalist“.

У вівторок, 22-го жовтня, відбувся вечір з нагоди видання четвертої з черги книжки п.з. „Gut Instinct: The Making of an Investigative Journalist“, відомого журналіста Віктора Малярека. Вечір зорганізувала директорка „Рідної Школи“ в Оттаві Оксана Остапик-Ренні, недавно трагічно загинувши чоловік якої був 20 років щирим другом автора, про якого він тепло згадує в своїй книжці.

Представляючи В. Малярека, директор чоловічого хору в Оттаві Дмитро Леґа сказав, що автор працює журналістом вже 26 літ, а під сучасну пору є спів-режисером документаційно-розслідувальної телевізійної програми „The Fifth Estate“. Ще в 1968 році він зачав першу свою працю копіювальником в журналі в Монтреалі. Два роки пізніше він вже працював поліційним репортером в „Монтреал Стар“ і як такий був одним з перших журналістів, що писав про т. зв. Жовтневу кризу в Квебеку.

В 1971 році він зробив перший крок у сферу журналістичного розслідування. Його зворушила телефонічна розповідь незнаного джерела про трьох хлопців, що повісилися в часі Різдв'яних свят, в одному із Центрів ув'язнення неповнолітніх,і що ніхто про це не знає. Доля бездомних дітей завжди турбувала Малярека, мабуть тому, що його власні переживання дитини з нещасливого розбитого подружжя, виховуваного по чужих домах, на вулиці та в інституціях, малощо не завели його у поправчу інституцію, коли йому закінчилося 18 років. Тільки завдячуючи судді, що зауваживши в очах хлопця щирість і проблиск таланту, повірив йому і випустив на волю. Керуючися внутрішнім інстинктом, він зумів докопатися до правди і доказати бездарність, незугарність та злочинність бюрократичної системи, відповідальної за опіку над бездомними дітьми.

В 1976 році В. Малярек зачав працювати в газеті „Ґловб енд Мейл“ і його зацікавлення долею покривджених, де б вони не були, скерувало його у мандрівку по світі. Він репортував не тільки з Канади і ЗСА, але й з Афганістану, Ірану, Курдистану, Етіопії, Сомалії, Таїлянду, Ґонґ-Конґу, України, Австралії, Італії, Німеччини, Франції, Бразилії, Колюмбії, Чіле, Куби та Мехіко. Всюди він бачив несправедливість, злочинність, корупцію, жорстокість до переможеного і розповідав про це у своїх статтях. За це все, а особливо за розкриття надуживання і злочинности та корупції в іміґраційних справах, він одержав три престижеві нагороди Міченера від генерального губернатора.

Віктор Малярек — цікавий розповідач, який уміє затримати увагу слухача продовж цілої своєї розповіді. Розповідаючи, він наче б то переживає знов усе, про що він написав у своїй книжці. У журналістиці, каже він, потрібно мати передчуття, що він називає „gut instinct“, тобто внутрішній інстинкт, який підсвідомо підказує, як правильно діяти і чи діяти взагалі.

В критичній аналізі в газеті „Оттава Сітізен“, з 3-го листопада 1996 року, Крис Кобб характеризує Малярика як доброго репортера і стверджує факт, що ніхто не може заперечити його компетентности як автора. Додаткову вартість він бачить в його гострій розслідувальній журналістиці, в дефініцію якої повинні ввійти такі слова: „tenacity, frustration, obstruction, patience, perseverence and luck“. До цього всього треба додати своєрідну рису Малярека, його внутрішній інстинкт, що поширює діяпазон його творчої уваги та ставить його у вищу категорію журналістичної діяльности.

В. Малярек народився в 1948 року в Ляшін, Квебек. Його батько, також вже народженець Канади, служив в канадській армії в часі Другої світової війни. І батько, який вже помер, і мати (з якою він має щирі відносини) — українського походження, і Малярек часто згадує про характеристичні українські риси в нього самого. Часом стверджує це як факт, а часом з гумором. Ніколи як неґативну рису, але як один з компонентів його кольоритної персональности.

Книжку читається як пригодницьку повість — не відриваючись. Бажаємо авторові такого ж успіху і в майбутньому.

Григорій Перепелиця,
Київ

Про підсумки Чеченської війни

Настав час зробити деякі підсумки чеченської війни. Адже у кожного спостерігача подій в Чечні виникає питання: то хто ж здобув перемогу у цій війні?

Серед загальновизнаних критеріїв визначення переможця і переможеного основними можна вважати: рівень досягнення поставленої мети, втрати сторін, стан збройних угрупувань, що брали участь у війні.

Як відомо, мета, що ставилась перед російськими військовими, полягала в знищенні дудаєвських збройних формувань, у встановленні на території Чечні окупаційного маріонеткового режиму та придушенні збройного опору представникам федеральної влади в Чечні. Нарешті, все це передбачало встановлення політичної влади Москви над Чечнею.

Однак за півтора року війни російські війська не тільки не змогли виконати жодного з поставлених завдань, але й самі зазнали тяжких втрат.

Внаслідок чеченської воєнної кампанії федеральні сили виявились майже повністю деморалізованими. Із 100-тисячного угрупування російських військ у Чечні визнано морально нестійкими, такими, що мають сумніви в законності бойових дій і своєї участи у них — 75 відсотки вояків і 62 відсотки молодших офіцерів.

За час перебування російського військового угрупування в Чечні з нього дезертирували понад 650 чоловік та ще 300 здались у полон. Для порівняння: з Афганістану, де було розташоване майже таке за чисельністю угрупування совєтських військ, за весь час ведення війни дезертирувало понад 20 осіб, а американський експедиційний кор-пус за 9 років війни у В'єтнамі налічував 277 втікачів.

Ще більш вражаючим виявляються людські втрати російських військ у чеченській війні. Якщо спиратися тільки на офіційні дані, — а вони, як правило, значно занижені, — то прямі втрати федеральних сил щоденно становили до 7 осіб, а під час інтенсивних бойових дій — до 100 осіб убитими. Відтак, аритметичні підрахунки показують, що за 22 місяці війни прямі втрати федеральних сил становлять понад 11,000 осіб.

Далі, необхідно додати до цієї цифри кількість військовослужбовців, які померли від тяжких ран. Співвідношення між вбитими і пораненими, як правило, становить 1:3. В умовах снайперської війни, типової для чеченської кампанії, де переважали поранення в голову, таке співвідношення зменшувалось до 1:2. За такими розрахунками втрати федеральних сил у Чечні мають становити близько 13,000 осіб. Відтак, середні щомісячні втрати російських військ у чеченській війні (720 чоловік загиблих) майже в сім разів перевищують щомісячні втрати совєтського контингенту в Афганістані (105 чоловік загиблих).

Втрати дудаєвських збройних формувань підрахувати набагато складніше. Але очевидно, що вони значно менші. За словами міністра оборони РФ І. Родіонова, з 15,000 дудаєвських бойовиків залишилось не більше 2,000. Але ці дані викликають великий сумнів, оскільки в одному м. Ґрозному під час серпневих боїв дудаєвці сконцентрували понад 4,500 своїх бійців.

Зате серед мирного населення Чечні втрати становлять понад 80,000 загиблих. Це дає підставу стверджувати, що основною ознакою дій російських федеральних сил у Чечні був масовий ґеноцид чеченського народу.

Петро Грицак

Вбивство Распутіна й початок російської революції

Якраз у грудні цього року минає 80 літ від убивства в палаті князя Юсупова особи, знаної як Распутін (Розпусник), колишнього Ґрігорія Ефімовича Вількіна, дорадника й конфіданта (так тоді москалі були переконані) царя Миколи II. Замішавшися у світову війну, через намагання здобути Галичину та Константинопіль і Дарданелли, і щоб якось закріпитися на Балканах, царська Росія почала у 1916 році виявляти ознаки дезінтеґрації. Велика офензива Брусілова, здійснена влітї того року на виразне вимагання альянтів, Франції та Англії, не принесла бажаних успіхів, зате знесилила остаточно армію і заломила духа російських шовіністів.

І тут „мудрі голови“ знайшли причину: всьому винна цариця — німка, й царський дорадник-конфідант Распутін, які хотіли ніби передавати якісь секрети німцям. Тому що не могли нічого наразі зробити проти цариці, почали змову проти Распутіна.

Хто був той Распутін? Названий чомусь по-російськи „розпусник“, був це одначе автентичний „чоловік із народу“, колишній волоцюга, що походив із Сибіру, неохайний і схильний до ексцесів мужик. Одначе, маючи якийсь маґнетичний погляд і надзвичайну вимовність, потрапив викликати до себе довір'я впливових духовних осіб та високопоставлених дам із російського імператорського двору, які вкінці рекомендували його як „старця чудотворця“ до самої царської родини. Він міг самим тільки положенням рук ефективно контролювати гемофілію царевича, й завдяки цьому дістав великий вплив в межах царського двору Романових, а головно на царицю Александру. Цариця, темпераментна, але інтелектуально обмежена жінка, (під час війни предмет зоологічної ненависти москалів), хотіла за всяку ціну передати своєму синові абсолютну владу російського царя-самодержавця.

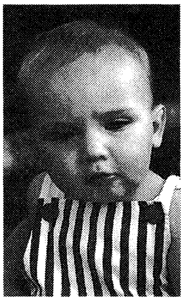
Вона намовляє царя, щоб із ніким не ділився владою, а став рішучою особою, як колись Петро I чи Іван Ґрозний. Під час війни цариця радить цареві, щоб на фронті робив рішучі потягнення та не слухав своїх (так тоді багато москалі думало) некомпетентних генералів. Цар, проти порад своїх військових дорадників-фахівців, перебрав у 1915 році функцію головнокомандуючого російської армії, до чого не мав жодних кваліфікацій, покинув столицю — Петроград, постійно перебуваючи у своєму головному штабі під Могилевом. Александра тим часом дослівно панувала у Петрограді, самостійно здійснюючи царську владу.

Імперіялістичні кола, які побоювалися, що цар під впливом Распутіна заключить сепаратний мир із Німеччиною, вирішили його вбити в типово московський, зрадливий спосіб. Князь Юсупов запросив Распутіна до себе в гостину, де його щедро підпоєно горілкою з такою кількістю отрути, що „вистачало. щоб убити коня“ — одначе без жодного видимого ефекту. Тоді почали в нього стріляти, а відтак опустили під лід замерзлої ріки Неви, щоб затерти сліди злочину. Пізніше автопсія тіла Распутіна показала, що він помер остаточно від утоплення! Отже, мав конституцію „тверду, як кіт“.

Вбивство Распутіна дуже засмутило царя і сколихнуло цілою Росією. Не один почав тоді думати, що ось вже приходить кінець самого царату.

Після убивства Распутіна події дійсно покотилися головозаворотно. Очевидно, непорядки в Петрограді із постачанням хліба для населення та відмова війська стріляти в людей на вулиці довели до відомої лютневої „безкровної“ революції й остаточної абдикації царя 15-го березня 1917 року. Реасумуючи ті події, можна все ж сказати, що Распутін, „людина із народу“, таки не раз давав цареві добрі поради в чисто політичних справах. Наприклад, в той час як цар рішився виповісти Німеччині війну, Распутін перебував у шпиталі — його поранили ножем під час якоїсь п'яної орґії. Пізніше він говорив, що якби був тоді здоровий, то ніколи б не допустив до виповідження війни. Він передбачав її злі наслідки для Росії та для самих Романових. Знаючи, що Распутін був твердо проти війни, царське оточення вирішило його вбити, в той спосіб, навіть несвідомо, започатковуючи російську революцію, якраз 80 років тому. Наміри цариці утримати в Росії абсолютну владу царя не здійснилися, а противно — події довели згодом до вбивства царя й цілої його родини в макабричний спосіб, як наслідок традиційної для росіян ксенфобії. Тепер Російська Православна Церква хоче їх усіх проголосити святими. А відомий письменник А. Солженіцин вважається поважним кандидатом на нового „царя“. Загальна ненависть до (здогадної тільки) „німки“, цариці Александри, була, мабуть, причиною, чому евентуально Англія відмовилася дати царській родині азилю, та посередньою причиною її смерти. Не помогла тут також неґативна оцінка публічною опінією близькости царської родини із авантурником міжнародної слави Распутіном.

Нові члени УНСоюзу

Іван М. Клачаний, син Михайла й Андріяни Клачаних, новий член УНСоюзу 182-го Відділу в Клінтоні, Н. Дж. Записали свого внука Івана в члени УНСоюзу бабуня Сизана і дідусь Іван Білобрань.

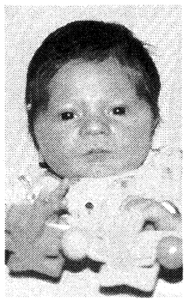
Арета Бойко, доня Ірини й Андрія Бойків, нова членка 277-го Відділу УНСоюзу в Гартварді, Кнн. Забезпечили свою доню Арету союзовою грамотою, мама Ірина й тато Андрій Бойки.

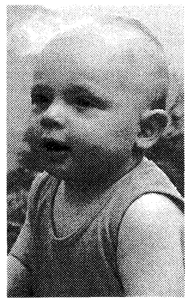
Маркіян Бойко, син Ірини й Андрія Бойків, новий член 277-го Відділу УНСоюзу в Гартфорді, Кнн. Забезпечили свого синочка Маркіяна союзовою грамотою, мама Ірина й тато Андрій Бойки.

Данило Ф. Сенторі, син Христини і Франка Сенторі, новий член УНСоюзу Відділу 414-го в Ню Гейвен, Конн. Вписали в члени УНСоюзу свого синочка Данилка мама Христина і тато Фрнк Сенторі.

Микола Юліян Паславський, син Петрусі й Нестора Паславських новий член УНСоюзу 42-го Відділу в Пассейку, Н. Дж. Вписали свого внучка Миколу в члени УНСоюзу бабця Іванна й дідусь Юліян Котлярі.

Давид Міроненко, син Володимира і Люби Міроненко, новий член УНСоюзу 888-го Відділу в Торонто, Канада. Вписали свого сина Давида в члени УНСоюзу мама Люба й тато Володимир Міроненки.

Міжнародний культурний фестиваль у Бостоні

Ось уже п'ятий рік підряд у місті Бостоні при Бейсайд Експо центрі відбувається Міжнародний культурний фестиваль, у якому щороку бере участь біля 90 націй. Цьо-го року фестиваль тривав від 22-го до 27-го жовтня.

Одну частину приміщення, де вібувається фестиваль, займає комерційна частина і за неї учасники платять, — другу ж частину займає, зовсім окремо, культурно-освітня виставка різних націй, яка є для всіх безкоштовною. Організатором цього фестивалю є індієць Мальготра. Він сам винаймає приміщення, оплачує робітників і музикантів, постачає на свій кошт усе, що потрібно, та укладає контракти з тими людьми, що бе-руть участь у комерційній частині. Там різні нації продають свої вироби та національні страви, з чого і господар, і продавці мають великі прибутки. Сам Мальготра розсилає до шкіл у різні стейти ці-лої Нової Англії листи і запрошує школи брати участь у фестивалі.

Фестиваль щорічно відвідує майже 40,000 дорослих і 60,000 дітей. Діти зі своїми учителями автобусами приїжджають зблизька і здалека, з цілої Нової Англії.

При закупі квитків дітям видають спеціяльні штучні пашпорти, з якими вони, у культурно-освітній частині, ходять від одної країни до другої. Діти оглядають виставку, знайомляться з даною країною, дістають там потрібні інформації і їм ставлять печатки в пашпортах на знак того, що вони були у тій країні. Пізніше учителі у школі ставлять їм за це оцінки. Цей фестиваль є корисним як для дітей, так і для країн, які стають більш відомими у світі. Є тут і сцена, де діти-аматори виконують свої національні танки у національних строях.

Наша бостонська українська танцювальна група не раз бувала на цій сцені, бо ми, українці, також щороку беремо участь у культурно-освітній частині і маємо свою виставку. Організаторами нашої української виставки на цих фестивалях є Софія Вінзор і Надя Онассі. Вони випозичають у наших людей гарні мистецькі вироби і кераміку, дереворізи, вишивки, писанки, книжки і т. п., дбають, щоб наша виставка була гарною, та щоб притягнути до себе найбільше глядачів. Щоб краще висвітлити нашу країну, Вінзор приготовила чудові монтажі з Києва, Львова і різних архітектурних пам'яток України. Вона приготовила сотні інформаційних листівок, які роздавалися відвідувачам нашої виставки.

Підготовити і провести таку мистецьку виставку — це велика і клопотлива праця. Крім того, що треба безупинно ставити печатки і давати інформації, треба ще і дивитись, щоб що не розбилось, або не пропало, бо всі речі дорогі і позичені. Одній людині там неможливо справитися з усім, тому треба завжди просити людей до помочі. Багато осіб приходило помогати, за що їм велика подяка, а особливо Михайлові Гоцеві, який помагав дуже часто.

На фестивалі (зліва): Оксана Гуляща і Софія Вінзор

Та на найбільшу подяку заслуговує С. Вінзор, яка майже сама, ось уже кілька років влаштовує цю виставку, робить це з охотою в ім'я України.

Хотілося б, щоб більше наших людей, а то й організацій, помагали в таких фестивалях.

Мусимо усі дбати про те, щоб показати перед цілим світом, що ми є велика, довголітня і культурна нація. Такий фестиваль якраз і є для цього великою нагодою.

А. Р.

Свято Книжки — 50-літтю УПЛДМ

У неділю, 20-го жовтня ц. р., залю Інституту св. Володимира в Торонто виповнили діти, батьки й учителі, щоб зустрітися з письменниками-членами Об'єднання Українських Працівників Літератури для Дітей і Молоді, які змогли прибути на свято і разом з ними його відзначити.

На початку програми всім присутнім письменникам та родинам тих, що відійшли у вічність, діти вручили по китиці квітів. Пізніше, вони читали й деклямували окремі, чи скомпоновані в інсценізації твори присутніх у залі авторів — Олександри Копач, Лесі Храпливої-Щур, Аріядни Стебельської, Дарії Бродгед і тих, що відійшли у вічність — Івана Боднарчука та Богдана Фодчука. Твори Лесі Шанти та Ніни Мудрик-Мриц прочитала Людмила Шанта. Крім того, що Людмила Шанта прекрасно уміє передати зміст дитячих творів, вона — талановита малярка. Казочка „Золотий горішок" Ніни Мудрик-Мриц супроводжувалася ілюстраціями авторки, які висвітлив з прозірок на екрані чоловік покійної письменниці Роман Мриц. Як ми знаємо, Ніна Мудрик-Мриц була й маляркою, зокрема прекрасною ілюстраторкою дитячих книжок. Світлана Кузьменко прочитала свої вірші для дітей сама.

З коротким словом про значення мистецтва в літературній творчості для дітей і молоді, щоб вона змогла зацікавити читача, для якого призначена, виступила Ольга Мак.

Леся Храплива-Щур відкрила свято, артистка Ярина Завадська (з України) цікаво провела програму, в якій ще взяла участь група бандуристів під керівництвом бандуриста-віртуоза Віктора Мішалова.

Організаторами цього успішного свята були вчителі Олександра Ковалик і Зіна Маєвська. Емілія Боднарчук зорганізувала успішний продаж видань УПЛДМ.

Світлана Кузьменко

„А як тепер...

(Закінчення зі стор. 1)

— Це так. Обсервуючи учасників конференції, керівників навчання українознавства у школах всіх районів Києва, мушу ствердити, що молоді учителі зробили на мене дуже позитивне враження, а їхнє щире бажання, щоб українознавство було впроваджене у всіх школах приносить позитивні наслідки. Вони звітували про матеріяли, які вже мають, про впровадження у навчання комп'ютерської системи. Багато допомагає Інститут підвищення кваліфікацій, а в першу чергу керівник кадрів освіти Микола Дробноход, а йому дуже допомагає керівник курсів українознавства Галина Онкович. Цей інститут — це ядро українознавства.

— Чи уважаєте, що справа освіти українською мовою стоїть в Київщині цього року краще, як раніше?

— Мені здається, що так. Київська область має тепер 91 відсоток учнів, що учащають до українських шкіл, голова Відділу освіти міста Києва Борис Жебровський це національно свідома одиниця — отже можна надіятися, що українські школи будуть і далі розвиватися. Шкода лише, що із Міністерства Освіти вислано саме тепер знов апробацію програми російської мови в школах з українською мовою навчання, до начальників управлінь освіти Київської области, а також Одеської і Житомирської.

— А як стоїть питання „українізації" вищих наукових закладів. Чи мали ви нагоду тим разом за цим слідкувати?

— Я був на науковій раді Інституту українознавства Київського Університету та інформував про діяльність Шкільної Ради в ЗСА. Ми устійнили шляхи співпраці, учителі мають „Хрестоматію", призначену для допомоги їм у навчанні та будемо дальше вимінюватися підручниками і досвідом. Досі вже зорганізовано 36 катедр українознавства при університетах.

— Але поруч із співпрацею з вами та учителями в ЗСА, що уважаєте найважливішим під сучасну пору?

— Це конечність співпраці учителів з інститутами, з громадськими чинниками, Т-вом „Просвіта" Об'єднанням Педагогів та іншими. Треба також впливати на міністерство Освіти, щоб старалося про видавання українських підручників для шкіл, а не російських. А коли йдеться про мої зустрічі із директорами шкіл Дарницького району, то мені було приємно відчути як вдячні вони за поміч в надсиланні підручників з нашої Шкільної Ради, та як цінять нашу співпрацю.

— Ви були також в Харкові на конґресі україністів. Які ваші враження?

— Моє загальне враження позитивне, вже хоча б кількістю учасників, яких було понад 600 із 23 країн. Розуміється найбільше було їх з України, але не бракувало учасників з інших країн. Мене однак вразило, що нас, тобто „іноземців", відділено від місцевих, чому — не знаю. З організацією конґресу не було все добре. Відбувалися рівночасно по 8—10 сесій, часто споріднених тематикою, а не можна було всюди бути. На деяких сесіях не появилися доповідачі, то знову не віддано слова почесним учасникам, як ось, наприклад, проф. Ю. Шевельову. Трохи дивним видалося нам також, що тільки Екзекутива вибирала голову конґресу, а не всі учасники. Наступний конґрес має відбутися, до речі, в Одесі. Але і цей в Харкові був цікавий різними моментами. Були гарні виставки книжок, гарні концерти, величаве відкриття в Оперному Театрі, поїздки на місце народження Г. Сковороди, цікаві зустрічі. Треба також підкреслити, що Велика рада конґресу отримала леґалізацію. Все разом — зустрічі в Києві участь там у засіданнях, особливо участь у засіданні Президії Конґресу Української Інтеліґенції, де звітували про критичну ситуацію в різних ділянках життя в Україні, участь у зібраннях учителів, в конференції учителів, а вкінці в конґресі у Харкові принесло масу нових вражень, думок і плянів на майбутнє нашої Шкільної Ради, яка може так багато своїми виданнями та досвідом допомогти тепер в Україні.

А. Лукашенко...

(Закінчення зі стор. 1)

Референдум продовжує каденцію президента на два роки до 2001 року і надає йому більшу контролю над усіма гілками влади. Парлямент і національно-демократичні сили місяцями намагалися запобігти голосуванню, яке, за їхніми словами, наділяє президента диктаторськими уповноваженнями.

Сприймаючи свою перемогу як належну, А. Лукашенко пообіцяв не розпускати парламент впродовж щонайменше одного місяця.

Депутат Валерій Щукін сказав УНІАР, що більшість парляментаристів уже тепер не можуть зібратися, бо адміністрація президента вчиняє на них тиск. В. Щукін передбачив, що незабаром почнеться масовий підкуп депутатів з метою остаточного зриву праці парляменту. Змінити ситуацію, за його словами, можуть тільки масові виступи громадян, „не 2,000-3,000 осіб, а 100,000" на раз.

Тим часом у день референдуму на засніженій Площі незалежности в Мінську зібралося на протестаційне віче кілька сотень демонстрантів із біло-червоно-білими національними прапорами. Згідно з інформацією Народного фронту Білорусі, який є головною опозиційною партією, трьох активістів організації заарештовано.

АМЕРИКАНСЬКА МІЛЬЙОНЕРКА Флорін Мей Шинборн записала двом найкращим музеям Ню Йорку, а це Метрополітен і Модерного мистецтва, 32 незвичайно цінні мистецькі твори у своєму завіщанні. Вона померла минулого року у віці 92 років, а маючи довгі роки зацікавлення модерним мистецтвом і розпоряджаючи мільйоновим майном, що його дістала від батька, який був власником мережі крамниць під його іменем, передала свою збірку творів Пікасса, Боннарда, Брака, Бранкусі та інших двом згаданим музеям.

У ВІЛЬНЮСІ НАЙДЕНО тепер тисячі давніх жидівських книг із XVII і XVIII століть у дуже знищеному стані, в архіві одної із католицьких церков. Усі ці книжки, що творять одну із найдавніших таких збірок заховано там перед німцями, а відтак перед совєтськими властями. Вони були власністю Литовської національної бібліотеки і її теперішний директор уважає цю збірку найціннішою, яка існує. Однак тепер іде боротьба за те, до кого ці прецінні збірки належать, чи до нечисленної групи жидів, що залишилися у Вільнюсі, чи до державної бібліотеки.

В АФРИЦІ ЙДЕ ІНТЕНСИВНА боротьба з вірусом рідкісної недуги, що відома під назвою „еболя", від якої в останньому часі померло 244 осіб. Ця дуже небезпечна для людей недуга, яка поширюється через тваринний світ, є під розглядом лікарів-дослідників, які уважають, що комерціялізація донедавна незамешкалих і незнаних просторів Африки є причиною пошести, що для людей є майже завжди смертельною.

Ділимося сумною вісткою з друзями і знайомими, що 9-го листопада 1996 р. з волі Всевишнього по довгій і тяжкій недузі відійшов від нас у вічність на 73-му році життя наш найдорожчий МУЖ, ТАТО, ДІДО і БРАТ

бл. п. інж.

БОГДАН ЙОСАФАТ КІЗИМА

уроджений у Львові — Україна

ПОХОРОН відбувся в середу 13-го листопада 1996 р. з церкви Святого Спасителя, а відтак на цвинтар Форрест-Лон у Ґлендейл — Каліфорнія.

Залишені у глибокому смутку:
дружина — МАРГАРЕТА
донька — ХРИСТИНА з родиною
сини — АДРІЯН
— ПЕТРО
сестри — мгр. СТЕФАНІЯ МІШКЕВИЧ з родиною
— ОКСАНА ЗОЗУЛЯ з родиною.

Вічна йому пам'ять!

Амбасадор Ю. Щербак відвідав Піттсбурґ

Почесним і бажаним гостем української громади Піттсбургу, яка урочисто відзначила 5-ту річницю незалежности України, був амбасадор України в З'єднаних Стейтах Америки д-р Юрій Щербак. Високого гостя зустріли понад 200 учасників імпрези, організованої з ініціятиви Українського Технологічного Товариства та 25 українських організацій міста.
Кожна така зустріч з амбасадором незалежної України сприяє все більшому поглибленню взаємозрозуміння та зміцнення зв'язків української діяспори в ЗСА з рідним краєм.
На світлині — члени Організаційного комітету святкування в Піттсбурзі 5-ої річниці незалежности України Люба Глутковська, Михайло Корчинський у розмові з амбасадором Юрієм Щербаком.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

УСК Ню Йорк — Барстонворт Роверс СК— 4:1

У відплатних змаганнях за чемпіонат ІІ-ої дивізії Космополітальної Ліги, що пройшли в неділю, 17-го листопада ц. р., І-ша дружина УСК гідно зреванжувалася суперникам, з якими в попередній зустрічі зазнала поразки, таким же вислідом. Цим разом наші футболісти забезпечили собі перемогу вже в першій половині гри після того, як Сільва і Розафіо здобули по два голі. В другій половині суперники намагалися перейняти ініціятиву, але не змогли, завдяки солідній грі наших футболістів, особливо оборонців і воротаря. Єдине, на що спромоглися Роверс, це на почесний голь, що його здобули в 76-ій хвилині гри. Після тієї перемоги УСК займає в показнику табелі ігор 3-тє місце.

С. К.

УСВТ „Ч. Січ" (жінки) — Медісон ВСК (жінки) — 1:0

В неділю, 17-го листопада ц. р., жіноча футбольна дружина „Ч. Січі" відбула на виїзді в м. Медісоні відплатні змагання за чемпіонат вищої жіночої дивізії Гарден Стейт Ліги, з якими вдруге в цьому сезоні здобула перемогу, цим разом 1:0.

Футболістки Медісону були настроєні перемогти суперниць, одначе „січовички" діяли безпомилково, в більшости володіли м'ячем, завдяки чому у 80-ій хвилині Човлінська ефектовним голем встановила переможний вислід 1:0. Завдяки цій перемозі „Ч. Січ" зайняла в показнику табелі ігор друге місце, маючи досі на своєму конті 21:6 точок і 21:6 відношення голів.

Лідер дивізії ПеніНсуля Азтекс має 27:0 точок і 54:10 відношення голів.

УСВТ „Ч. Січ" — Сейрвілл Юнайтед СК — 1:2

Перша чоловіча дружина „Ч. Січ" зустріла 17-го листопада ц. р. у себе вдома одного з лідерів Еліт дивізії Гарден Стейт Ліги, з якими зазнала поразки вислідом 1:2. Єдиного голя в цих змаганнях для нашої дружини здобув з вільного стрілу Борецький.

(от)

ПОДІЇ

КОНФЕРЕНЦІЯ ДО 75-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Прага. — Тут від 28-го до 30-го листопада ц. р. проходитиме урочиста конференція, присвячена 75-літтю заснування Українського Вільного Університету. Організують її Слов'янська бібліотека при Національній бібліотеці ЧР, Слов'янський інститут Академії наук ЧР у співпраці з Фундацією Українського Вільного Університету в ЗСА, УВУ в Мюнхені, Чеською асоціяцією україністів та амбасадою України в ЧР. Конференція здійснюватиметься під егідою Академії наук ЧР і ректора Карлового університету. З доповідями виступлять: Леонід Рудницький, Анатолій Карась, Їржі Марван, Микола Неврлий, Олег Купчинський, Богдан Зілинський, Їржі Вацек, Микола Мушинка, Таїса Сидорчук-Потульницька, Михайло Лесів, Володимир Потульницький, Андрій Шуль, Степан Віднянський, Тетяна Беднаржова, Євген Федоренко, Алена Моравкова, Альберт Кіпа, Наталія Колесниченко, Володимир Трощинський, Зиновій Соколюк, Оксана Франко та Іво Полулях.

ПЕРЕДСВЯТКОВИЙ КОНЦЕРТ

Ню Йорк. — У неділю, 1-го грудня, Український Інститут Америки влаштовує передсвятковий концерт клясичної та естрадно-джазової музики. Виконавці — М. Винницька, М. Скорик та В. Винницький. Початок о год. 4-ій після полудня. Адреса УІА: 2 схід 79-та вул.

РІЗДВЯНІ ПОДІЇ В УМ

Ню Йорк. — Український Музей влаштовує різдвяний базар, який відбуватиметься у неділю, 8-го грудня, від 11-ої до 5-ої год. після полудня. Передріздвяна товариська зустріч відбудеться в УМ у неділю, 15-го грудня, початок о год. 1:30 після полудня. Перекуска, різдвяна програма, виграшa. Вступ 10 дол. Адреса УМ: 203 Друга авe. в Ню Йорку.

БАЛЬ З ПРЕЗЕНТАЦІЄЮ ДЕБЮТАНТОК У ЧИКАГО

Чикаго. — Місцеві Відділи Товариства Українських Інженерів Америки і Об'єднання Українських Ветеринарних Лікарів Америки і Канади та Українське Лікарське Товариство Північної Америки, Відділ Ілліной, влаштовують бенкет і баль з презентацією дебютанток. Імпреза відбудеться у суботу, 25-го січня 1997 року, у Chicago Palmer House Hilton Hotel. Кандидаток до презентації дебютанток проситься зголошуватися до Юлі Кашуби, тел. (847) 438-6001.

ЦІНА КНИЖКИ

До вістки п. з. „Вийшла книжка про українських містців на Заході" („Свобода", ч. 224 з п'ятниці, 22-го листопада ц. р.) слід додати, що ціна цієї книги пера Івана Кейвана — 25 дол. — **Ред.**